

Άρθρο προέδρου Ε.Β.Ε.Π., Β. Κορκίδη, για την AXIA NEWS 11/2/23

«Ακριβότερο χρήμα από τις νέες αυξήσεις επιτοκίων»

Η πέμπτη αναπροσαρμογή του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ από τον Ιούλιο του 2022 φέρνει επιπλέον επιβαρύνσεις για τους δανειολήπτες, διευρύνοντας κοντά στις 5 εκατοστιαίες μονάδες την απόσταση των επιτοκίων χορήγησης δανείων και απόδοσης καταθέσεων. Σε αυτόν το νέο κύκλο ανατιμολογήσεων εισέρχεται η εγχώρια αγορά καταθέσεων και δανείων μετά την αύξηση του βασικού επιτοκίου του ευρώ κατά 50 μονάδες βάσης, στο 3%, την περασμένη εβδομάδα. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την αντιμετώπιση των πληθωριστικών πιέσεων, έπεται μάλιστα και συνέχεια, καθώς η ΕΚΤ προανήγγειλε νέα αύξηση του ευρώ-επιτοκίου στο 3,5% τον Μάρτιο. Παρά λοιπόν την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού από τα τέλη του 2022, ο δείκτης τιμών καταναλωτή στο 8,5% στην Ευρωζώνη παραμένει μακριά από τον μόνιμο στόχο του 2% της ευρωπαϊκής νομισματικής πολιτικής.

Οι σχετικές αποφάσεις σαφώς επηρεάζουν την Ελλάδα, αφού έχουν άμεση επίδραση στο κόστος χρήματος στην αγορά. Από τη μία πλευρά, ακριβαίνουν ανησυχητικά τα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου και από την άλλη αναπροσαρμόζονται λίγο υψηλότερα οι αποδόσεις στις καταθέσεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων που έφτασαν τα 189 δις ευρώ στις αρχές του έτους. Στα στεγαστικά δάνεια οι μόνοι δανειολήπτες που δεν θα επιβαρυνθούν είναι όσοι αποπληρώνουν δάνειο με σταθερό επιτόκιο για όλη τη διάρκεια ισχύος του, ενώ στη πλειονότητα των υφιστάμενων δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο οι μηνιαίες καταβολές θα αυξηθούν σημαντικά. Ειδικότερα, για δάνειο 100.000 ευρώ, με διάρκεια αποπληρωμής τα 20 έτη, η αρχική μηνιαία δόση των 500 ευρώ θα κινηθεί προς τα 660 ευρώ το επόμενο δίμηνο, ενώ μέσα σε ένα 9μηνο θα αυξηθεί σε ετήσια βάση σε επιπλέον 1.920 ευρώ, ανάλογα και με την ταχύτητα προσαρμογής των euribor. Ως προς τα νέα στεγαστικά, οι τράπεζες σε αυτή τη φάση δεν σκοπεύουν να προχωρήσουν σε αλλαγές στα προϊόντα σταθερού επιτοκίου με στόχο να παραμείνουν ελκυστικά ώστε να διατηρηθεί η ζήτηση σε όσο το δυνατόν υψηλότερα επίπεδα. Στα δάνεια σταθερών δόσεων με διάρκεια τα 3 και 5 έτη το επιτόκιο διαμορφώνεται κατά μέσο όρο στο 4%, ενώ για 10ετή διάρκεια σε επίπεδα άνω του 5%. Για αυτόν το λόγο, ορισμένοι όμιλοι θα προβούν σε περικοπές των spreads στα κυμαινόμενα επιτόκια, ώστε το τελικό κόστος να μην ξεπερνά το 5%. Στα καταναλωτικά δάνεια θα υπάρξουν επίσης επιβαρύνσεις για όσους έχουν επιλέξει προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου συνδεδεμένα με τους διατραπεζικούς δείκτες euribor. Στις κατηγορίες των επιχειρηματικών και επαγγελματικών δανείων η πλειονότητα των δανείων έχει χορηγηθεί με κυμαινόμενο επιτόκιο, είτε από την τράπεζα ή συνδεδεμένο με κάποιον από τους δείκτες euribor. Στη δεύτερη περίπτωση οι αυξήσεις στο τελικό κόστος εφαρμόζονται αυτόματα, ενώ στα υπόλοιπα προγράμματα δεν υπάρχει επιβάρυνση. Σύμφωνα μάλιστα με τις τράπεζες θα εξεταστούν μειώσεις στα spreads για τη συγκράτηση του κόστους δανεισμού με κινήσεις που έχουν προϋπολογιστεί στον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό. Με βάση τα στοιχεία της ΤτΕ το υπόλοιπο των δανείων φτάνει σήμερα τα 115 δις ευρώ εκ των οποίων τα 72 δις ευρώ είναι επιχειρηματικά, τα 29 δις ευρώ στεγαστικά και περίπου τα 9 δις ευρώ καταναλωτικά. Όσο αφορά τώρα στις καταθέσεις, ξεκίνησε από την Εθνική Τράπεζα ένας νέος κύκλος αυξήσεων στα επιτόκια των προθεσμιακών λογαριασμών. Το επόμενο διάστημα αναμένεται να ακολουθήσουν και οι άλλες τράπεζες με αναπροσαρμογές των αποδόσεων έως και κατά 40 μονάδες βάσης, ανάλογα με το ποσό και τη διάρκεια. Επί παραδείγματι για 100.000 ευρώ προθεσμιακή κατάθεση το μέσο επιτόκιο θα κυμαίνεται για δίμηνο και τρίμηνο στο 0,3-0,4%, ενώ για 12μηνα

προγράμματα θα κυμαίνεται κάτω του 1%. Σύμφωνα με τις συστημικές τράπεζες εκτιμάται πως το κόστος των επιτοκίων καταθέσεων θα τις επιβαρύνει από 1 έως 1,2 δις ευρώ.

Το μπαράζ αυξήσεων στα επιτόκια από την ΕΚΤ απέχει από τη νομισματική πολιτική των άλλων κεντρικών τραπεζών που επέλεξαν να ακολουθήσουν μικρότερες επιτοκιακές αυξήσεις. Ενώ λοιπόν αναμένεται από την ΕΚΤ εξασθενημένη ανάπτυξη και αύξηση της ανεργίας στην Ευρωζώνη το 2023, ο τελικός προορισμός κορύφωσης των επιτοκιακών αυξήσεων παραμένει στο 3,5%. Στη παρούσα φάση στη χώρα μας τα επιτόκια δανείων ξεπερνούν το 5%, ενώ οι τελευταίες αυξήσεις δυσχεραίνουν την εξυπηρέτηση του ιδιωτικού χρέους που αγγίζει τα 256 δις ευρώ. Η μόνη αντίδραση στην ταχύτατη αύξηση έως και 30% των δόσεων αποπληρωμής δανείων είναι η επιδότηση εγγυήσεων και επιτοκίων. Δεν πρέπει να επιτρέψουμε στο «ακριβό χρήμα» να φρενάρει την αναπτυξιακή μας πορεία, να καθυστερήσει τις επενδύσεις, να αυξήσει υπερβολικά το κόστος δανεισμού, να διογκώσει τα κόκκινα δάνεια, να μειώσει τη ροή κεφαλαίων στην αγορά και γενικά να γίνει τροχοπέδη για την εθνική μας οικονομία.